

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 25 kwietnia 2016 r.

Adam Bodnar

III.7060.158.2016.AS

**Pan
Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Kultury i Dziedzictwa
Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa**

Pragnę przedstawić Panu Premierowi problem braku dostosowania zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym do specyfiki działalności prowadzonej przez artystów i twórców. Problem ten został przedstawiony przez przedstawicieli środowiska artystów i twórców podczas jednego ze spotkań regionalnych odbytych przez mnie na terenie Szczecina i Świnoujścia.

Przedstawiciele środowiska twórców i artystów w sposób przekonujący dowodzili, że obecnie obowiązujące zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, w szczególności wysokość i częstotliwość opłacania składki ubezpieczeniowej, zupełnie nie przystaje do specyfiki prowadzonej przez nich działalności i wielu przypadkach może prowadzić do wykluczenia ich z dostępu do świadczeń z systemu ubezpieczenia społecznego, w tym do świadczeń emerytalno-rentowych. Tylko nieliczna grupa artystów i twórców prowadzi swoją działalność zachowując status pracownika. Niektórym udaje się wykonywać dotychczasową działalność w ramach samozatrudnienia lub poprzez prowadzenie działalności gospodarczej. Zdecydowana większość artystów i twórców z tytułu prowadzonej przez siebie działalności uzyskuje nieregularne przychody.

Tymczasem zasady ubezpieczenia społecznego wymagają stałego, miesięcznego wnoszenia opłat składkowych w określonej wysokości. Twórcy i artyści opłacają składki na ubezpieczenia społeczne od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Miesięczna składka na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe z ramach omawianego tytułu ubezpieczeniowego twórców i artystów jest zatem ustalana na analogicznych zasadach, jakie obowiązują przedsiębiorców. Trzeba

przypomnieć, że składka na ubezpieczenia emerytalno-rentowe w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wynosi 772,96 zł, składka zdrowotna 288,95 zł, a na Fundusz Pracy 59,61 zł.

W tej sytuacji uzasadniony wydaje się postulat odejścia od obowiązku opłacania przez twórców i artystów składek na ZUS w takiej samej wysokości na takich samych zasadach, jak ma to miejsce w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Wskazują oni przykład jaki obowiązuje we Francji tzw. ubezpieczenia postojowego. Tam twórcy, którzy czekają na kolejną pracę, opłacają mniejsze składki, korzystając jednocześnie z ochrony ubezpieczeniowej.

Uprzejmie informuję Pana Premiera, że problem ten przedstawiłem w wystąpieniu do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, proponując podjęcie szerokiej dyskusji, z udziałem przedstawicieli środowiska twórców i artystów, nad wypracowaniem odrębnych rozwiązań systemowych w sferze zabezpieczenia społecznego twórców i artystów. Wskazałem także, że możliwe jest w szczególności skorzystanie z doświadczeń innych krajów unijnych, które przewidują odrębne systemy finansowania kosztów ubezpieczenia społecznego, zasilane dodatkowo przez państwo oraz przedsiębiorców korzystających z pracy artystów i twórców. W odpowiedzi na moje wystąpienie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uznał za słuszne rozpoczęcie takiej dyskusji i zgłosił gotowość do wzięcia w niej udziału. Jednocześnie wskazał, że w pierwszej kolejności należy zbudować zręby współpracy pomiędzy podmiotami korzystającymi z pracy artystów i twórców, które miałyby w przyszłości partycypować w kosztach tworzenia funduszu ubezpieczenia społecznego przeznaczonego na finansowanie wypłaty świadczeń.

Podzielim przedstawiłą przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konkluzję, że ze względu na zakres podmiotowy tej sprawy i konieczność uwzględnienia specyfiki działalności artystycznej i twórczej, mechanizmów wspierania rozwoju kultury oraz mecenatu państwa w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego, głównym adresatem takiej propozycji i podmiotem wiodącym w zainicjowaniu i przeprowadzeniu tego przedsięwzięcia powinien być Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Premiera o rozważenie możliwości podjęcia realizacji tego przedsięwzięcia we współpracy z przedstawicielami środowiska artystów i twórców.

Podpis na oryginale